

Hacı Bayrâm-ı Velî

Avcumdaki Hasat

ROMAN

Safiye Selma Hançer

Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları
Yayın No: 560-1

Hacı Bayrâm-ı Velî

Avcumdaki Hasat

Safiye Selma Hançer

3. Baskı Şubat 2022, Ankara, 2.000 Adet

ISBN 978-625-8023-89-3

Sertifika No: 48058

© Bütün yayın hakları Türkiye Diyanet Vakfı'na aittir.

Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Kurulu'nun 27.05.2008/22-4 sayılı
kararıyla uygun görülmüş ve Mütevelli Heyeti'nin
18.06.2008/1265-2/c sayılı kararıyla basılmıştır.

YAYIN MATBAACILIK TİC. İŞLETMESİ
BASİMEVİ | PRINTING HOUSE

Ostim OSB Mah. 1256 Cadde

No: 11 Yenimahalle / ANKARA

0312 354 91 31 (pbx)–0312 354 91 32

bilgi@tdv.com.tr

*Bu kitap canım annem ve
babama bir armağandır.*

Özgeçmiş

1971 Ankara doğumlu yazar, ilkokulu Mithat Paşa İlköğretim Okulunda, ortaokulu Kurtuluş Ortaokulunda, liseyi de İbni Sina Hastanesi Sağlık Bilimleri Kolejinde tamamladı. Yaklaşık dört yıl hemşirelik yaptı. Hemşirelik yaparken Hacettepe Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde Halk Bilimi okudu. Samsun, Ladik, Bingöl, Solhan, Kütahya, Aslanapa, Antalya-Manavgat ve Bursa'da Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenliği görevlerinde bulundu. 2005 yılında uzman öğretmen unvanı aldı. Hâlen Ankara Etimesgut Şehit Kaymakam Muhammed Fatih Safitürk Anadolu İmam Hatip Lisesinde öğretmenlik yapıyor. Yazar evli ve iki çocuk annesidir.

Ön Söz

Elinizdeki bu kitap bir biyografik roman çalışmasıdır. 1353 yılında Ankara'da Zülfadl (Solfasol) köyünde doğan Nûman Hoca'nın yani Hacı Bayrâm-ı Velî'nin kurgu tekniğiyle hayatının roman olarak kaleme alınmasıdır.

Hacı Bayrâm-ı Velî, hem Türk kültür tarihi hem de İslâm inancının Anadolu'daki gelişim süreci içinde en önemli şahsiyetlerden biridir. Hacı Bayrâm-ı Velî'nin doğduğu ve yetiştiği yıllar Anadolu'da fikrî, sosyal ve siyasî karışıklıkların olduğu yıllardır. Özellikle Moğol istilası ve Haçlı Seferleri halkı yorgun ve yoksul bırakmıştır. Anadolu'da manevi boşluklar oluşmuştur. Özellikle İran'dan gelen Bâtınilik ve Suriye'den gelen Babaîlik düşüncesine sahip insanlar, Anadolu insanının misafirperverliğinden de fayda sağlayarak yerleşmeye hatta tekkeler açmaya çabalamışlardır. Bundan dolayı Anadolu'da İslâm dinini doğru kaynaklardan öğrenme ihtiyacı gün geçtikçe artmıştır.

Hacı Bayrâm-ı Velî işte bu sorunları çözmek ve halkı doğru bilgilendirmek için müderrislik mesleğini bırakıp tasavvufu seçti. Çünkü geniş kitlelere daha hızlı ulaşmak ve eğitim sorunu olan halkı bilinçlendirmek gerekiyordu. Yapıcı bir eğitim anlayışı, manevi bir disiplin ve iç muhakkemesi ile çevresine esnaf ve köylü gruplarını topladı. Ahîlik

adı verilen esnaf teşkilatı onunla birlikte oluştu ve tüm Anadolu’da gelişti.

Hacı Bayrâm-ı Velî, amele ve ahlâka çok önem verirdi. İnsan terbiye etmek onun en önemli vazifesiydi. Yanına gelen tüm öğrencilerin önce yeteneklerine bakardı. Daha sonra kimini sanata kimini ziraata sevk ederdi. Kendisi de geçimini sağlamak için burçak ekerdi. Hasat zamanı geldiğinde tüm köylüyle birlikte çalışırdı. Bugün Anadolu’nun en güzel geleneklerinden biri olan “imece”yi de başlatıp yayan yine Hacı Bayrâm-ı Velî olmuştur.

Hacı Bayrâm-ı Velî Bayramîlik tarikatının da kurucusudur. Bugün Ankara’nın manevi merkezi olan Hacı Bayrâm-ı Velî Camii’ni 1427’lerde kendisi ve müritleri çalışarak yapmıştır. Bayramîlik tarikatının ilkeleri arasında Sünnî inanç, yerli bir kültür ve devletin sürekliliğinin sağlanması vardır. Bu nedenle Bayramîlik tarikatı Osmanlı Devleti için Anadolu’da istikrar unsuru sayılmış ve hep desteklenmiştir.

Hacı Bayrâm-ı Velî akla, ilme ve sanata değer veren bu tarikatı “Hiç ölmeyecekmiş gibi dünya için, yarın ölecekmiş gibi âhîret için çalışın.” sözüyle şekillendirmiştir. Sade ve yalın Türkçesiyle yaptığı sohbetler sayesinde Türkçenin Anadolu’daki ses bayrağı olmuştur. Türkçe şiirleri de olan bu büyük mutasavvıfın Anadolu’daki Türk birliğini sağlamada öncü olduğu söylenebilir.

Bugün dahi aradan 600 yıl geçmesine rağmen Hacı Bayrâm-ı Velî türbesi ve camii her Müslüman için manevi bir merkezdir. Namaz kılmak, mevlit okutmak, dua etmek için binlerce insan onu ziyaret eder. Hatta sünnet çocukları, yeni evlenen çiftler, hacı adayları Hacı Bayram’a giderek mutluluklarını pekiştirir, ondan manevi destek alırlar. Hacı Bayrâm-ı Velî yüzlerce yıl önce olduğu gibi çevresindekilere birlik, beraberlik ve mutluluk dağıtmaya devam etmektedir.

Umarım bu kitabı okurken sizler de benim yazarken duyduğum huzuru bulursunuz. Onun hayatının inceliklerini öğrendiğimde bugünün Türkiye'sini oluşturan gençlerin kendilerine örnek alacağı ne büyük bir manevi şahsiyet olduğunu öğrendim. Bunu sizinle de paylaşmak istedim. Hacı Bayrâm-ı Velî'nin ahlâk üstünlüğünü, çelik gibi güçlü inancını, ilme verdiği değeri öğrendiğimde hayat yolumda karanlık kalmış köşeler aydınlandı. Gönlümden insanların gönüllerine ilâhî bir sevgiyle köprü kurma isteğim arttı.

21. yüzyılda robotlaşan insanlar, mutsuz yaşamlarından kurtulmak istediklerinde bu kitabın satırlarıyla kendilerine manevi bir yol açabilirler. Bulduğunuz bir damla huzur ve mutlulukla hayatınızı biraz daha tatlandırabilirsiniz umudundayım. Gönlünüzün bir deniz gibi coşkun olması sizin gayretlerinize bağlı olacaktır.

Kitabı yazarken manevi desteğini benden esirgemeyen sevgili eşim Ramazan Hançer'e çocuklarım Ayşe Hançer ve Mehmet Alper Hançer'e, yazdıktan sonra hem değerli fikirleriyle hem de tashih noktasında bana yardımcı olan can dostum Şenay Aköz'e ve edebiyat öğretmeni arkadaşlarım Sıddıka Baytürk ve Ayhan Kaya'ya şükranlarımı bir borç bilirim.

İnsan kendini biraz insanda biraz edebiyatta tanır.

Safiye Selma HANÇER